

LÄGGNINGSANVISNING

BJOORN PARKETT, PARELLELLA RADER, LÅSSYSTEM 2G/VINKELSNÄPP

PRODUKTINFORMATION

- Europeisk parkettstav med kärna av högkvalitets plywood ca. 2,7 mm slitskikt, färdigslipad till 120 grit. Stav A & B.
- Stavformat L=340 mm, B=68 mm, T=12 mm.
- 1st fp. Innehåller 24st stavar = 0,554m².
- Sortering: Selekt, Rustik och Antik.
- Ytbehandling: Obehandlad eller oljad.
- Produkten finns i två utföranden (A-stav och B-stav), vilket är markerat på stavens undersida. Vanligtvis används A-stav för läggning av parallella rader. Denna läggningsanvisning baseras på A-stav. (B-stav fungerar lika bra, men då gäller omvänd läggningsriktning, d.v.s. man börjar i rummets högra hörn).

VIKTIGT

- Vid inköp av golv rekommenderas alltid ca. 5 % marginal/spill för bearbetning och materialanpassning. Läs igenom hela läggningsinstruktionen noga innan du börjar lägga golvet.
- Förvara alla golvpaket oöppnade minst 48 timmar i rumstemperatur innan arbetet påbörjas. Öppna sedan paketen efterhand som golvet läggs. Stapla paketen "luftigt". Rumstemperaturen måste vara minst 18°C före och under läggning, den relativa fuktigheten i rummet måste vara 30-60 %.

VERKTYG

- Viktigt att vara noga så att inte fettfläckar och smuts fastnar på stavarna vid läggning. Använd därför gummihandskar eller liknande. Gäller särskilt vid läggning av obehandlad stav.
- Skyddspapper (ej s.k. mjölkpapper) läggs över golvytan efter hand under läggningen. Skydda hela golvet före eventuell ytbehandling.
- Använd rena skor med ljus, icke färgande sula.
- Distanskilar, 2 st kilas mot varandra för att bilda en kloss. Alternativt egentillverkade distansklossar. *Se tabell nedan gällande väggavstånd**.
- Bordssåg alternativt elektrisk sticksåg.
- Stiftpenna, linjal, vinkelhake.
- Ev. golvlím (typ D3) vid rörgenomföringar.
- Bjoorn handkloss.
- Standard slagjärn typ "baksmälla" och hammare.

Bjoorn handkloss.

*Rekommenderat väggavstånd – tabell

Längsta mått (m)	Avstånd (mm)	Sockellistjocklek (mm)
< 4m	6	12
4-7m	10	16
> 7 - 10	15	22

GOLVYTA – FORMAT

I alla miljöer, bostadsmiljö offentlig miljö t. ex kontor, butiker, utställningar etc. normalt möblerade symmetriska golvytor/rum, större än 10x10 m (maximalt 100 m²) eller mellan intilliggande rum, i vinklade rum, övergång till korridorer osv skall man använda expansionsfogar för att undvika fogöppningar. Detta görs genom att dela upp golvet i sektioner beroende på läggningmönster och riktning med anpassning av tyngre inredning t.ex. diskar, köksöar, stora produktinredningar, bokhyllor, kassaskåp osv måste golvet delas upp i mindre sektioner åtskilda med expansionslister eftersom tung inredning på golvet bildar fixpunkter (d.v.s. golvytan tillåtes ej att anpassa sig efter aktuellt rumsklimat). Rådgör med Bjoorn Flooring.

FÖRBEREDELSE

- Ta bort gamla golvsocklar. Golvet ska läggas flytande, vilket innebär: Stavarna skall inte limmas eller spikas fast i det bärande underlaget eller läggas mot fasta konstruktioner/föremål.
- Lämna en expansionsspringa runt/längs alla fasta byggnadsdelar som ex. väggar, trösklar, pelare eller elementradiatorrör i rummet. Se tabell på sida 1 gällande väggavstånd*.
- Mät upp rummet och välj stavarnas längdriktning, vanligtvis i rummets längsriktning eller i huvud- ljusriktningen.
- Beräkna antalet rader som erfordras. Minsta tillåtna bredd på en stav är 35 mm. Eventuellt måste en breddanpassning ske av såväl första som sista raden.

UNDERGOLVET, DET BÄRANDE UNDERLAGET

Bjoorn Parkett kan läggas på nästan alla typer av undergolv som t.ex. trägolv, PVC eller betonggolv. Heltäckningsmattor inklusive nålfiltsmattor måste tas bort.

Se till att undergolvet är jämnt, plant (± 1 mm per 2 meter), torrt och rent

- Undergolv av trä max 50 % RF eller ca 8-10 % fuktkvot vid 20°C.
- Undergolv av betong och betongplatta på mark max 95 % RF (max 90 % RF vid eksorteringar) vid 20°C. OBS! PE-folie 0,2 mm erfordras. RF i betong mätes enligt borrhålsmetoden (se www.RBK.nu)

Upphöjda områden som trä-, betongkanter, ryggar måste slipas ner eller jämnas ut. Laga, utjämna med spackel eller motsvarande. Skruva fast lösa områden som knarrar och ersätt skadade partier som har lossnat eller skadats av t. ex. fuktighet.

UNDERLAGSMATERIAL

På undergolvet läggs ett underlagsmaterial som ljudreduktion/utjämning, det skall vara svagt hoptryckbart och med en max tjocklek på 2 mm. Foam (densiteten minst 30 kg/m³) eller Excel Underlagsmatta är lämpliga material.

Alla undergolvstyper av betong och keramik kräver dessutom fuktisolering. Det behövs även om fuktisoleringen är inbyggd i undergolvskonstruktionen. Fuktisoleringen (ångspärr) skall vara en minst 0,20 mm tjock, åldringsresistent PE-folie (LDPE). Folien ska monteras med minst 20 cm överlapp mellan skarvarna, tejpas, vikas upp mot väggarna och skäras rent när golvet är monterat.

GOLVVÄRME

Bjoorn Parkett kan endast läggas på golvuppvärmningssystem med varmvatten eller elektricitet, om dessa är inbyggda i undergolvskonstruktionen. En golvgivare måste alltid vara installerad, för att förhindra att ytemperaturen överskrider 27 °C.

Exempelvis skall golvvärmesystem med värmerör i spårade golvspånskivor med värmefördelningsplåtar, skall täckas med en lastfördelande spontad skiva av spånskiva, HDF eller likvärdigt skivmaterial i minimum 8 mm tjocklek.

För andra golvvärmesystem, se GBR-information nedan. Signerade dokument med protokoll från golvvärmeinstallatören rekommenderas.

Vid golvvärme skall en ångspärr (en PE-folie 0,2 mm) läggas närmast under underlagsmaterialet på alla typer av undergolv. All golvvärme måste vara avstängd vid installationen och undergolvs temperaturen måste vara mellan 15°C och 25°C. Förekommer icke uppvärmda ytor inom golvområdet måste de separeras med expansionsfogar (profiler).

Max tillåten värmeeffekt är ca 75 W/m². Maximalt tillåten yttemperatur på golvet är 27°C.

Detta gäller även under mattor och andra övertäckningar, som t.ex fast skåpsinredning (bänkskåp i kök, etc) och vilka då fungerar som värmeisolering och höjer temp över tillåten maximal yttemperatur.

Max tillåten värmeeffekt är ca 75 W/m². Maximalt tillåten yttemperatur på golvet är 27°C. Detta gäller även under mattor och andra övertäckningar som kan fungera som värmeisolering och höja temperaturen över tillåten maximal yttemperatur.

Temperaturreglering efter installationen eller om värmesystemet har stängts av under en längre tid

- Första veckan ska värmesystemet ha låg temperatur 16-20°C.
- Andra veckan kan värmesystemet justeras enligt ovan.

GBR-information

För mer utförlig information se Golvbranschens hemsida:

<http://www.golvbranschen.se/media/1556/tragolv-pa-golvvarme-2-2005.pdf> eller kontakta Bjoorn Flooring.

RUMSKLIMAT

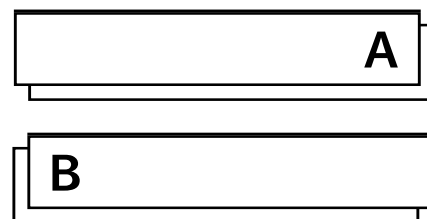
Omgivande rumsklimat till trägolv skall vara 30-60 % relativ luftfuktighet (RF) vid 20°C. Vid lågt RF kan fina springor uppstå i fogarna mellan stavarna, vilket bäst avhjälpas med en luftbefuktare speciellt vintertid.

Ventilation: Finns från- och tilluftssystem (FTX) i fastigheten, så måste vintertid tilluften ofta tillföras fukt för att klimatkravet inomhus skall uppfyllas.

LÄGGNING PARALLELLA RADER

A- och B-stavar

Vanligtvis används A-stav för läggning av parallella rader. Men det finns även B-stavar som används vid andra mönsterläggningar. A- resp B-typ är markerat på stavarnas baksida. Denna läggningsanvisning baseras på A-stav. B-stav fungerar lika bra vid läggning i parallella rader, men då gäller omvänd läggningsriktning, d.v.s. man börjar i rummets högra hörn.

Hur känna igen?

Placera båda stavarna med dekorytan uppåt och långsidans låslist vänd mot dig. A-staven kännetecknas då av att kortsidans låslist är placerad till höger och på B-staven till vänster.

BERÄKNING AV ANTALET HELA STAVAR I FÖRSTA RADEN

Mät avståndet (B, mm) mellan sidoväggarna. Välj väggavstånd enligt tabellen på sida 1.

En stav har längden 340 mm, antalet hela stavar = $(B - 2 \times 10)/340$ st, om väggavståndet valts till 10 mm. Kontrollera att sista staven i raden är minst 68 mm (= stavbredden) bred, eventuellt måste första staven kapas.

Mät även rummets djup och kontrollera att sista brädraden är minst 34 mm bred.

Se avsnitt ”Justering av första raden”.

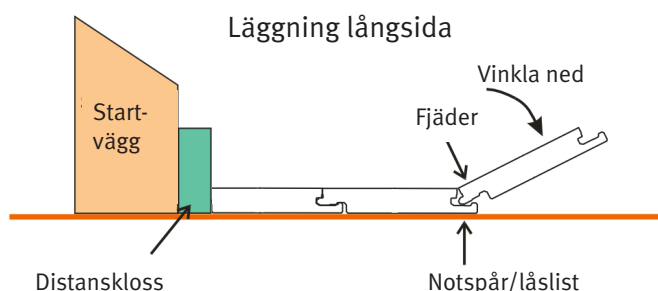
LÄGGNINGSMETOD

Läggningssystem för stavens lång- resp kortsidor.

1. Kortsidor: Kortsidans fjäder snäpps horisontellt in i kortsidans notspår med handkloss och lätta slag med hammare. I första raden kan staven även vinklas in och ned i föregående notspår/låslist.

2. **Långsidor:** Långsidans fjäder kan endast vinklas in och ned i motsvarande notspår/låslist.

LÄGGNING

Första raden

Tag först bort fjädern på de stavar som ligger mot startväggen. Så även på helformatstavars kortsida mot vänster sidovägg. Kontrollera att startväggen är rak med en rätskiva eller snöre. Kontrollera även att den är 90° mot golvet centrumlinje. Om så inte är fallet måste raden mot väggen justeras.

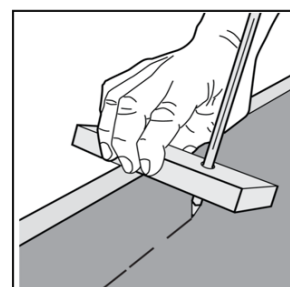
Sätt en distanskloss t.v. och lägg samman stavarna i första raden genom att vinkla in och ned fjädern i föregående stavs låslist längs startväggen. Placera en distanskloss vid radslutet.

Kontrollera att stavarna linjerar d.v.s. ingen ojämnhet får kännas då ett finger förs över kantfogen. Lägg tre rader enligt nedan, för att få tillräcklig stabilitet om startväggen är ojämn och stavarna måste justeras.

Justering av första raden

Lägg raden rätt och drag ut den en bit från väggen, så att så lite material som möjligt tas bort. Tillverka ett enkelt ritverktyg (träbit med blyertspenna) enligt figur samt rita linjen.

Såga och återlägg. Placera distansklossar vid varje fog och skjut in raden mot väggen.

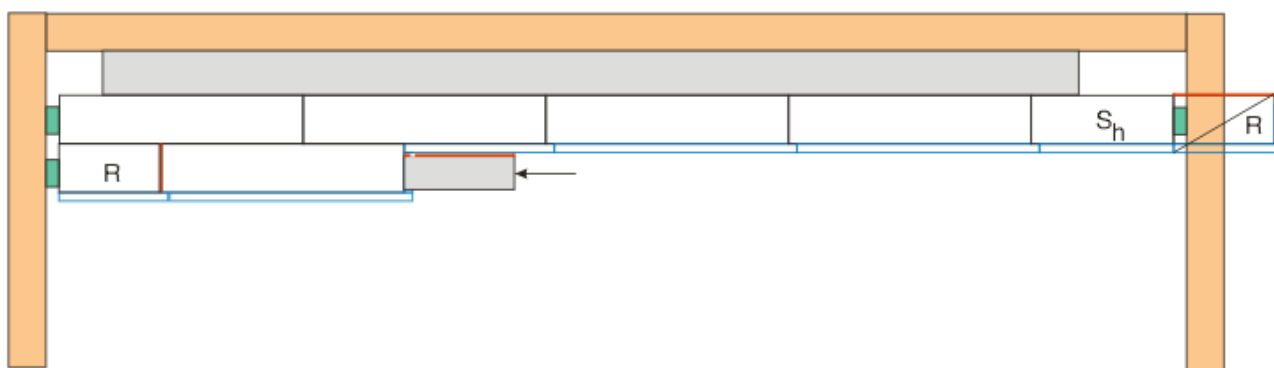
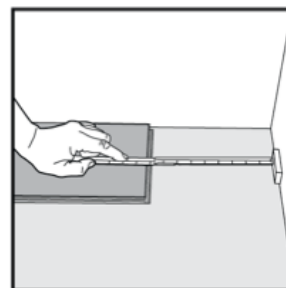

Andra raden

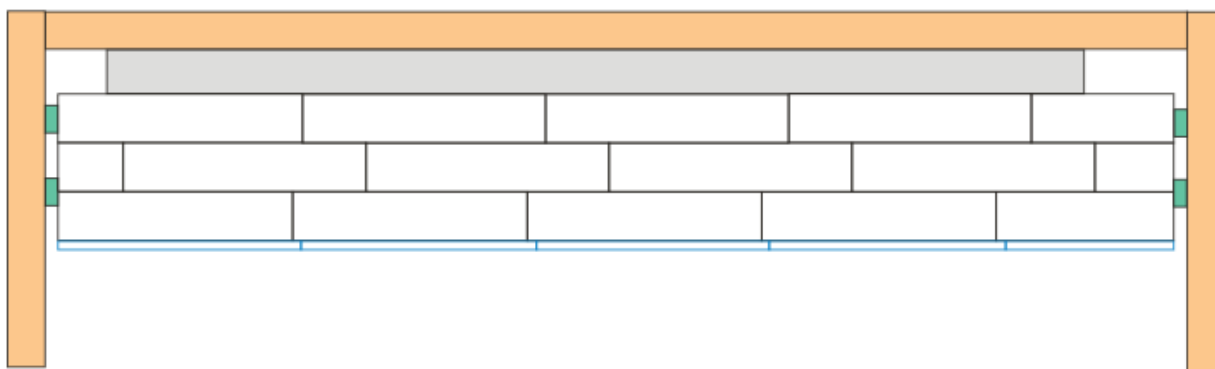
Andra raden påbörjas med restbiten R från första raden. R:s längd anpassas så att sista staven i denna raden är minst 68 mm.

Observera distanskloss t.h. i figur.

Andra staven placeras så att fjädern ligger mot R-biten och därefter vinklas långsidan in och ned mot golvet. Staven snäpps – knackas – in med handkloss och lätta slag med hammare. Lägg tre rader.

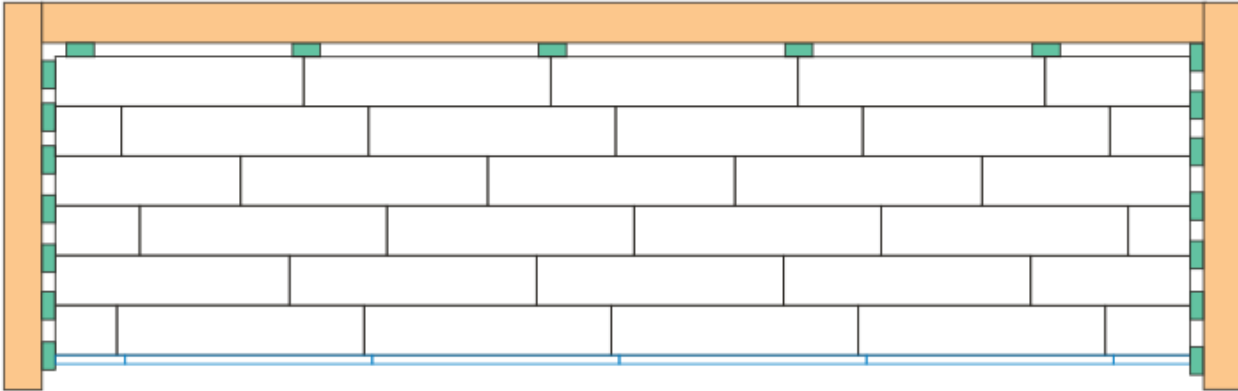
Skjut in golvet mot väggen. Det är viktigt att distansklossarna (eller distanskilar - 2 st kilas mot varandra) ligger kvar under hela läggningen – även längs med sidoväggarna. Enskilda stavar kan förskjutas då insnäppning med handkloss sker.

Fortsätt snäppa in stavar på samma sätt.

Läggmönster – parallella rader

Stavarna kan läggas symmetriskt då kortsidesfogarna linjerar alternativt osymmetriskt då första staven i varje rad har olika längd (som bilden visar). OBS! En rads sista stav skall minst ha längden 68 mm.

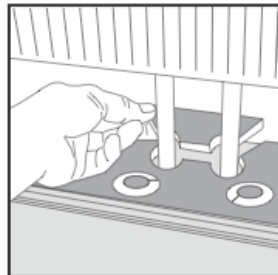
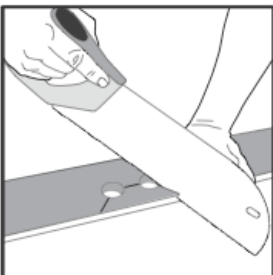
Upptagning av lagda stavar

En hel rad tas upp genom att lyfta upp den några cm från golvytan och därefter slås en knuten hand på raden ovanför. Vinkla upp och tag upp stavar från höger en efter en.

Omvänd ordning kan skada låslisten!

TIPS! LÄGGNING VID RADIATORRÖR

Märk ut centrum av radiatorrören på golvstaven. Borra hål vars diameter är 20 mm större än rörets diameter (ger 10 mm avstånd runtom). Såga enligt figur och limma fast den avsågade biten. Efter utförd ytbehandling placeras manschetter över hålen, eventuellt kan hålen fyllas med höglastisk fogmassa typ MS/SMP (silikonfritt och målningsbart).

EFTER LÄGGNING

Ytbehandling

Golvet ska ytbehandlas så snart som möjligt efter installation. Har du valt en fabriksoljad produkt måste golvet installationsoljas samt regelbundet underhållsoljas. Vi hjälper gärna till med att rekommendera produkter. Efter det att den valda ytbehandlingen är slutförd och golvet har torkat enligt anvisning, monteras golvsocklar längs väggarna. De får inte fästas i golvet eller tryckas ned mot detsamma.

Underhåll

Underhåll golvet enligt instruktioner för vald ytbehandling. Använd alltid entrémattor. Möbeltassar rekommenderas under möbler, skyddande mattor under stolar med hårda hjul.

POLICY KVALITET

Springor

Springbredden (mellanrummet mellan två stavar/plank) får vara högst 0,25 mm vid beläggning av golv av plywood och HDF-konstruktion. Inom garantitiden tillåts 5 st 0,75 mm breda springor vid golvarea upp till 10 m².

Definition garantitid: 1 år efter inköpsdatum och begränsas till första köparen/användaren på golvet.

Fogsprång

Fogsprång (höjdmåttet mellan två intilliggande stavar/plank) får vara högst 0,2 mm. Högst 5 st enstaka fogsprång på upp till 0,3 mm får förekomma vid golvarea upp till 10 m². Vid större area tillåts antal fogsprång i proportion till angiven area.

Rumsklimat

Underskrids eller överskrids angiven luftfuktighet kan eventuella anmärkningar på t.ex. planhet, sprickor och stavformat inte bedömmas. Golvet kan bedömmas när relativa luftfuktigheten varaktigt (minimum 4 veckor) återgått till normala värden.

Detta är fullt naturligt, tillhör träets hygroskopiska egenskaper, och förändringarna kommer helt eller delvis att gå tillbaka när den relativa luftfuktigheten i rummet uppfyller kravet på sida 7 gällande rumsklimat. Golvvärme ger en ökad uttorkning vilket orsakar extra krympning.

Under vintertid (uppvärmningsperioden) rekommenderas användning av luftbefuktare.

Övrigt

Vid frågor eller råd inför val av ytbehandling eller rengöring kontakta Bjoorn Flooring via mail sales@bjoorn.com eller ring 020 51 50 10.

Följ Bjoorn Flooring:

Youtube: [bjoorngolv](#)

Facebook: [bjoorn.se](#)

Instagram: [bjoornflooring](#)

Houzz: [bjoorn-flooring](#)

Pinterest: [bjoorn](#)